

nr 3
2016

Kyrk

Reflexer

GTIXE

Kyrkoherde Johan Lautmann

Höst betyder skördetid. På fälten runt kyrka och prästgård har skördetröskorna hörts i flera veckor sent in på kvällen. Möten med traktorer med säd har varit många! I trädgårdar har det plockats bär och äpplen. I prästgården plockades äpplen av hustru, dotter och svägerska till mos och must. Med 65 liter must måste årsbehovet anses vara uppfyllt.

Förr frades skörden i Sverige som det fortfarande görs på många håll i världen med skördefest. Vi har traditionen kvar i kräft- och surströmmingsskivor som firas på många håll så här års.

I kyrkans år sammanfattas skördefesterna på Tacksägelsedagen som firas i början på oktober. I vårt pastorat har vi spridit ut firandet på tre helger. I Ramsta och Balingsta firas skörde gudstjänster med efterföljande auktioner och lotterier på, till gudstjänsten, inlämnade skördealster. Då finns möjlighet att komma över lite prästgårdsmust för den som vill!

Det finns mycket att vara tacksam över.

Det finns mycket att vara tacksam för

Skördetiden påminner oss om det som vi får gratis. Visst krävs att vi hjälper till.

Det behöver sås, vattnas och ansas, men växten kommer av sig själv. Den ges oss av Gud. Som kristen får jag rikta mitt tack till honom.

För egen del har jag denna höst mycket att vara särskilt tacksam över. I juli ramlade jag av en häst. Med frakturer i rygg och punkterade lungor kunde jag inte ta vara på mig själv. Jag fick ta emot hjälp. Från hustru och dotter, anställda på sjukhuset, arbetskamrater och vänner. Kärleken och omsorgen och tålmodet från de för mig okända sjuksköterskorna och undersköterskorna var rörande. De gjorde mer än vad som stod i arbetsbeskrivningen!

Sjukhuset är en god förebild för oss som kyrka. Påven Franciskus sa *"Jag ser kyrkan som ett fältsjukhus efter slaget"*. Kyrkan ska vara en öppen kyrka, nära de troende, som *"läker sår"* och leds av barmhärtighet. Det är inte ett litet kapell, för en liten krets utvalda, utan ett hem för alla. Så bör kyrkan vara. Så vill Svenska kyrkans församlingar i Balingsta pastorat vara för människor som bor och vistas här.

Hösten är här. I pastoratet betyder det att grupper startar, Kyrkis öppnar upp och konfirmander samlas till inskrivning. I år markerar vi det med en upptaktsgudstjänst den 25/9 i Hagby. Särskilt välkomna dit! Läs gärna Christina Karlsson Thorsons tal vid Ramsta kyrkas 90 års dag och håll utkik efter 90 års föreläsningar som kommer att komma i höst.

Vill du ha besök av präst eller diakon?

Hör gärna av dig!

Kontaktuppgifter finner du på baksidan

Helger i Höst

Den helige Mikael's dag 2/10

Den helige Mikael's dag kallas i gammalt tal för Mickelmäss. Man firade ängeln Mikael, vars namsdag infaller den 29/9. I Svenska kyrkans tradition flyttade man firandet av ängeln till nästkommande söndag och i år infaller detta firande den 2/10.

Temat i kyrkan denna söndag handlar om änglarna. Kampen mellan ont och gott står i fokus och man läser ett årligt återkommande bibelord ur Uppenbarelseboken vilken beskriver en kamp där ängeln Mikael och hans änglar besegrar ondskan och kastar ut den ur himmelriket. Gud segrar över det onda och det onda vet att dess tid är kort.

Balingsta kyrka Foto: Johan Lautmann

Tacksägelsehelgen 9-10/10

Tacksägelsedagen var tidigare den fjärde böndagen i Svenska kyrkan, och firas andra söndagen i oktober. Förr i tiden brukade bönderna anlända till kyrkan med kärvar, potatissäckar och korgar med rotfrukter och äpplen och annat de skördat, för att på så vis tacka Gud för årets skörd. I pastoratet hålls denna tradition vid liv. I Ramsta och Balingsta firas traditionsenligt skörde-gudstjänster med efterföljande skörde-fest och auktion av skänkta varor. Det är Centerkvinnorna respektive syföreningen i Balingsta som bjuder in. Alla är välkomna att bidra till auktionen! Pengarna skänks till välgörande ändamål.

Allhelgonahelgen 5-6/11

"Vid allhelgonahelgen skapar minnesljusen en märklig stämning av eftertanke, tacksamhet och sorg när vi går längs gravstensraderna. Stumma stenbudska ger antydningar om liv som har gått. Bakom de korta texterna kan man ana både glädje och sorg, både tacksamhet och smärta. Strävan och kamp skymtar under mossan på stenar från sekelskiftet, som vi försöker tyda mellan ljuslågornas dansande skuggor."

Så beskriver biskopen i Linköping Martin Modéus allhelgonahelgen i sin bok Tradition och Liv. Under helgen besöker många våra kyrkogårdar för att tända ljus, göra fint och tänka lite extra på de som gått före oss.

I pastoratet håller kyrkorna öppet under allhelgonahelgen. På lördag- och söndagkväll firas minnesgudstjänster i Uppsala Näs och Ramsta kyrkor med ljus-tändning för våra församlingsbor som har gått bort under året. En särskild inbjudan skickas ut i oktober till den gudstjänsten. Har du en anhörig som har avlidit under året men som inte bor i någon av Balingsta pastorats församlingar ber vi också gärna för dem. Maila eller ring till expeditionen eller någon av pastoratets präster eller diakon så tänds ett ljus också för dem.

90-årsjubiléum Ramsta kyrka

När Ramsta kyrka firade 90-årsjubiléum i somras fick Christina Carlson-Thorsson – kyrkvård och ordförande i församlingsrådet – förtroendet att inviga 90-årsjubiléet. Här är hennes invigningsal:

Under medeltiden byggdes troligen första kyrkan i Ramsta och den troligaste bilden av den, finns målad av A Brunnberg i Hagby och den finns till beskådande här i kyrkan. Enligt nedteckningar så befanns den medeltida kyrkobyggnaden i ett uselt skick på 1800-talet – och då revs kyrkan och en ny kyrka byggdes på samma plats 1845.

Då var det modernt att bygga större kyrkobyggnader (s.k. Karl Johanskyrkor) liknande Hagby kyrka, som också är från 1800-talet. - Ni kan också se på fotografier som finns på skärmar här idag hur kyrkan såg ut då, både interiört och exteriört. Vintertid eldades en vedkamin inne i kyrkan inför gudstjänst.

Min pappa, Karl Norlén, kom som 26-åring till Ramsta 1912 efter att ha fått tjänsten som skollärare och kantor i Ramsta. Han bodde i tjänstebostaden i skolhuset, som fortfarande finns kvar här intill.

Kyrkan brinner

Den 19 oktober 1914, en kall och mörk höstnatt, kom två av traktens unga pojkar hem från ett besök i Uppsala och upptäckte att Ramsta kyrka stod i brand. Dom bultade på dörren till skolan och väckte upp skolläraren och brandkåren i Uppsala tillkallades

Foton: Matilda Aveholt-Kjellerby

– men elden hade redan bitit sig fast i kyrkan.

Man fick fram många frivilliga Ramstabor, som samlades och man skickade vattenfyllda hinkar mellan varann och försökte på så sätt få fram så mycket vatten som möjligt för att släcka elden. Kyrkklockorna gick inte att rädda, dom smälte och likaså gjorde psalmen. En lantbrukare, som kom och tittade dagen efter, tillsammans med sin son, hittade dock några rester av siffrorna. Sonen, som var Eskil Eriksson i Navesta, skänkte dom bevarade resterna till kyrkan. Dom finns nu i ett skåp i vapenhuset.

Kalle Norlén och de två pojkarna tog sig in i den brinnande kyrkan genom sakristian och lyckades rädda många inventarier i kyrkan, bl.a. Gustaf Wasas kyrkobibel, tryckt år 1541. Nattvardskalken från 1300-talet, ett av nunnor broderat kalkkläde och alla kyrkböcker m.fl. ovärdeliga saker.

– Innan dom sprang in i kyrkan den sista gången, övergöts dom med vatten och sedan skyndade man sig upp på kyrkvinden, där det medeltida krucifixet förvarades och fick med sig detta oskadat. Det är det som hänger här ovanför. När pojkarna kom ut för sista gången, brakade kyrktaket ihop och inget mer kunde räddas – Dom måste ha haft ånglavakt, som klarade sig oskadda.

Det sägs att ärkebiskop Nathan Söderblom åkte förbi den brinnande kyrkan efter en förrättning och han tyckte det var förskräckligt – vi hade förskonats från 1:a världskriget, som nyligen brutit ut i brinnande krig, men här stod en av våra kära kyrkor i brand.

Senare vid rivningen av den återstående muren, berättade en av arbetarna, att en massa bin hade byggt bon i muren, så dom fick röka bort bina och sedan fick dom ta reda på en massa honungskakor, som dom smälte och

använde – så det kom i alla fall ut något gott av det hela.

Efter branden

Från tiden efter branden och fram till den nybyggda kyrkan kom på plats, hölls gudstjänsterna i kommunalrummet i Ramsta skola. På vardagarna ändrade man om och gjorde plats för storskolans elever och på helgerna blev det kyrka igen. Man fick inte ut så mycket pengar från försäkringen, 43.000:-, så det blev många och långa diskussioner i kyrkorådet om, huruvida man skulle bygga en likadan kyrka som den uppbrunna – eller försöka bygga en mindre kyrka, mer i medeltida stil.

Först efter omkring 12 år kunde den nya kyrkan invigas. Det blev som kantorn ville! Kyrkstämman beslöt år 1924, att en ny kyrka skulle byggas i medeltida stil efter ett förslag från arkitekt Sven Brandel 1923 och på samma plats som de gamla kyrkorna.

Arkitekten fanns på plats från 1925 fram till att kyrkan stod färdig 1926.

Enligt vad som skrivs, invigdes kyrkan med pompa och ståt av ärkebiskop Nathan Söderblom.

Då fanns ingen kyrkorgel – den tillkom först 1932 - genom en penninggåva från Ramsta kyrkliga syförening, vilka damer även under årens lopp bidragit med många fina gåvor till Ramsta kyrka – bl.a. en mycket vacker mässhake i grönt ylleyg, som har vävts och designats av Chichuck – en duktig och känd designer från Uppsala. - Syföreningen skänkte också pengar till gjutning av Lillklockan, en av de nya kyrkklockorna, år 1925. Storklockan, som göts 1921, såväl som Lillklockan göts hos firma K.G. Bergholtz & Co i Stockholm.

Dopfunten är skapad av musikediktör Hjalmar Anjou från Norrtälje. Ljusbäraren är skänkt av Gärd och Bertil Unnerstedt – det finns också en julkrubba tillverkad av Roland Eriksson, de senare från Ramsta. - Ett gammalt rökel-sekar blev dessvärre stulet från Ramsta kyrka när kyrkan stod öppen och har aldrig återfunnits.

Min kära kyrka

För mig är Ramsta kyrka den viktigaste kyrkan i mitt liv. Min syster och jag växte upp i övervåningen i Ramsta skola. Jag var tre månader första gången jag kom till kyrkan – då ett rekord, som slogs många år senare av en av Cecilia och Lars-Ove Sjöstedts pojkar, som visst var bara några dagar gammal.

Eftersom kyrkan låg intill skolan och vi varje söndag gick i gudstjänsten var det kanske inte så konstigt att jag och min systers lekar ofta bestod i bröllop och begravingar och eftersom vi kunde läsa tidigt så läste vi gudstjänstordningen direkt ur psalmboken, hela ceremonierna och vid våra begravingar

grävde vi riktiga små gravar i pappas rabatter.

Du kära unga kyrka – 90 år är ju ingen ålder – Du kommer att firas under många år framåt. Konfirmandernas antal ökar igen här i pastoratet och den största tryggheten finns inom Dina portar. Med hjälp av vårt församlingsråd, kyrkoråd och stift samt syförening kommer Du att få god vård och bättre anpassning för handikappade. Dina väggar kommer att bli fortsatt vitkalkade och kyrktuppen bli förgylld.

Nu gratulerar vi Dig och oss själva, att Du kära, vackra kyrka fyller 90 år och vi önskar att Du får finnas kvar i många, många hundra år. Jag vill avsluta – ur min konfirmationspsalmbok – med dåvarande psalm nr. 163, Gammal är kyrkan, Herrens hus ...verserna 4) och 5)

”Rummet, som nämns med Herrens namn, Böra vi älska och ära. Såsom för själen ljuvlig hamn. Ja, såsom hemmet det kära. Härliga ting ha talats där, Himmelens rike är oss när, Då i dess portar vi träda.

Dit ha med far och mor vi gått, Där lyfte barnabön vingen, Där ha för Herren Gud vi stått Samman vid altarringen, Där var vår första nattvardsgång. Där har vid jul och påsk vår sång Med våra fäders sig enat.”

Därmed förklarar jag Ramsta kyrkas 90-årsjubileum för invigt!

Christina Carlson-Thorsson

Hänt och på gång

Tack Annika!

Efter 23 år som anställd i pastoratet har Annika Nygren slutat sin anställning och börjat arbeta i Västerlövsta pastorat. Annika har haft hand om vår hemsida, tidningen Reflexer, gravböcker, protokoll m.m. Med sin långa erfarenhet har hon varit en mycket god tillgång för pastoratet. Vi önskar henne Guds välsignelse i den nya tjänsten.

Kyrkis

Kom och träffa andra småbarnsföräldrar och deras barn. Öppen verksamhet för barn 0-3 år med föräldrar. Sångstund, fri lek, gemenskap och fika.

Balingsta församlingshem

Tisdagar kl. 9-12

Ledare, Johan Stenberg

Uppsala-Näs församlingshem

Torsdagar kl. 9.30- 12.30

Ledare, Carin Färggren

Syföreningsauktioner

Ramsta syföreningsauktion

Ramsta bygdegård fredag 25/11 kl. 19

Hagby syföreningsauktion

Hagby bygdegård fredag 2/12 kl. 19.

Balingsta syföreningsauktion

Balingsta församlingshem lördag 3/12 kl. 14.

Söndagsskolan startar igen!

Mycket sång och rörelser från ett ny-skrivet material ” Välsignade barn ”

Hela familjen är välkommen! Tag gärna med grannar och vänner.

Uppsala-Näs kyrka

Start söndag 2/10, kl. 09.30-10.15

Ledare, Carin Färggren

Ungdomscafé, Skullen

Varje torsdag 18.30 till 21.00 är det ungdomscafé kallat Skullen på övervåningen av Balingsta församlingshem. Varannan torsdag börjar vi i Balingsta kyrka 18.00 med Effata-andakt, ungdomsandakt.

Ledare, Johan Stenberg

Höstens sång & musik

2/10 kl.18 Balingsta: Järby spelmän

9/10 kl.18 Hagby: Mysteriemässan med pastoratets vuxenkörer och kompgrupp

16/10 kl.18 Ramsta: Hanna Sjöstedt, sång

12/11 kl.16 Ramsta:Barockmusik för stråkar från Mellan- och Sydeuropa

15/11 kl.18 Uppsala-Näs: körerna Laudia & Volare

27/11 kl.11 Hagby: körerna Laudia & Volare

Mysteriemässa

Hagby kyrka 9/10 kl.18

9/10 kl.18 sjunger pastoratets körer i Hagby kyrka, ackompanjerade av gitarrer Mysteriemässan – en mässa om livets insida.

Det är sånger från 1990-talet, skrivna av Ingmar Johansson, präst, sångförfattare och musiker.

Gudstjänster

Söndagar

11.00 och 18.00, se Klockorna Kallar

Onsdagar

Veckomässa i Uppsala-Näs 19.00

Torsdag

Veckomässa i Balingsta udda veckor 18.00

Effata-andakt

Ungdomsandakt i Balingsta kyrka

18.00 Varannan torsdag, jämna veckor.

Välkomna!

Stipendium

På Västeråkersdagen i augusti delades det årliga stipendiet till Arthur Erikssons minne ut.

I år var den stolta mottagaren Julia Fejes. Julia kommer från Balingsta och hon har bland mycket annat bidragit med en konsert i Västeråker för tre år sedan på Arthur-dagen. På bilden syns Julia tillsammans med församlingens ordförande Bengt Jansson. Stipendiet delas ut varje år på Västeråkersdagen till en ung person i någon av Balingsta pastorats församlingar i syfte att uppmuntra och främja den personens engagemang i sång och musik. Den som redan nu är intresserad att söka eller vill nominera någon till stipendiet 2017 är välkommen att kontakta församlingens ordförande Bengt Jansson, 0703-16 42 06. Ansökan ställs till Västeråkers församlingens råd, Balingsta Böksta 54, 755 91 Uppsala.

Döpta, vigda och avlidna församlingsbor

1 maj- 4 september

Döpta

Dalby församling
Alice Ahlberg 18 juni

Uppsala-Näs församling
Disa Jung 29 maj
Alva Karis 4 juni
Eric Waldevik 5 juni
Alba Wängelin 12 juni
Elton Edin 21 augusti

Ramsta församling
Amelia Nonnen 9 juli

Vigda

Hagby församling
Stefan Svensson och Charlott Bardén

Uppsala-Näs församling
Per Hallström och Angelica Andersson

Dalby församling
Claes Nylander och Anneli Vendel
Joachim Larsson och Jenny Ahlberg

Västeråkers församling
Torbjörn Sven Swenelius och Kristina Lena Althoff

Ramsta församling
Mattias Ehres och Anna Pettersson

Avlidna

Balingsta församling
Erik Åke Eriksson

Ramsta församling
Ingegerd Margareta Kjellerby

Uppsala Näs församling
Lars Ekvall

Dalby församling
Karin Evelina Lindqvist

Bokning

Bokning av dop, vigsel och begravning samt församlingshemmen i Balingsta och Uppsala-Näs görs på Balingsta pastorats pastorsexpedition.

Kontakt: Marianne Lundin

Telefon: 018-39 50 01

Mail: Marianne.Lundin@svenska-kyrkan.se

Bokning av Dalby och Västeråkers församlingshem

Kontakt: Ewa Hedlund

Telefon: 0706-00 92 17

Följ med och se! Konfirmera dig!

Hagby kyrka Foto: Eleonora Melkersson

Då var det dags igen, följ med och se!

Då var det dags igen för ett nytt konfirmandår. Ett år fyllt med utmaningar, kärlek, erfarenheter, nya vänner men framför allt glädje. De som bäst beskriver året som konfirmand är gamla konfirmander:

”Jag blev många erfarenheter rikare och fick många nya vänner”

”Upplevelserna i Sverige och Italien är något jag alldrig kommer glömma!”

”Man känner sig trygg och får nya vänner”

”Genom att vara konfirmand fick jag många härliga vänner, en jättebra resa till Italien och underbara minnen”

Italienkonfirmation

Här träffas vi fem helger, mestadels på våren och sedan åker vi till Italien en vecka i juni och avslutar med dagläsningar i Balingsta församlingshem.

Konfirmation 1 och 2 juli.

Jägarkonfirmation

Undervisningen sker varannan söndag i Uppsala-Näs församlingshem under höst och vår. Här samverkar Balingsta pastorat med medlemmar ur Svenska Jägarförbundet. Det kommer att ges möjlighet för konfirmanderna att ta jägarexamen. **Konfirmation 4 juni.**

Följ med och se! Konfirmera dig!

Följ oss på Facebook för mer bilder och regelbundna uppdateringar

Kyrk
Reflexer
B E L I E X E L

Utges av Balingsta Pastorat
Redaktion: Britt-Karin Ekstrand, Johan Stenberg
Ansvarig utgivare: Johan Lautmann

BALINGSTA PASTORAT
Pastorsexpedition. 755 91 Uppsala.
Tel. 018-39 50 01.
Bokning: 018-39 50 01
Gravärenden: 018-39 53 63
E-mail balingsta.pastorat@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/balingsta
Expeditionstid: Må, Tis, Fre 10-12

PRÄSTER

Kyrkoherde Johan Lautmann
Tel. 39 50 14, 0709-78 98 00
johan.lautmann@svenskakyrkan.se
Komminister Britt-Karin Ekstrand
Tel. 39 50 35, 0703-16 81 49
britt-karin.ekstrand@svenskakyrkan.se
Pastorsadjunkt Anna-Marita Wadlund
Tel. 0760-37 79 73
anna-marita.wadlund@svenskakyrkan.se

DIAKON

Carin Färggren Tel: 39 50 12, 0727-41 45 95,
carin.farggren@svenskakyrkan.se

FRITIDSLEDARE/INFORMATÖR

Mikael Kimby Tel. 39 50 19, 0702-81 51 38
mikael.kimby@svenskakyrkan.se

UNGDOMSSTELOG

Johan Stenberg Tel. 0725-50 21 25
johan.stenberg@svenskakyrkan.se

KYRKOMUSIKER

Eleonora Melkersson
Tel. 39 51 78, 073-837 23 00
eleonora.melkersson@svenskakyrkan.se
Anna Brolin, Tel. 39 50 36 , 070-234 89 32
anna.brolin@svenskakyrkan.se

KYRKVAKTMÄSTARE

Balingsta/Ramsta, Jonny Aveholt
Tel. 39 50 21, 070-600 97 91
Dalby/Västeråker, Ewa Hedlund
Tel. 39 50 20, 070-600 92 17
Hagby, Karl-Henry Karlsson
Tel. 39 50 97, 076-141 27 00
Uppsala-Näs, Liliane Holm/Anders Nordström
Tel. 36 01 83, 0722-33 99 59